

P Á L Y A K E Z D Ő K

Annak idején, a kezdet kezdetén, nekem is megvoltak már az elképzeléseim az egyetem utáni évekre - mint mindenki másnak - de valahogy olyan távolinak tűnt minden, ami KINN van, az egyetem viszonylag zárt világán kívül. Most már azonban egyre gyakrabban merül fel a kérdés, hová kerültek, akik végeztek, megvalósultak-e terveik, mennyi ujjat kellett még tanulniuk, milyen nehézségeik voltak eddig, stb.

Erről beszélgettem Dr. Szecskey Andrással és Dr. Nverges Gyulával; - akiket tavaly 1973. január 27-én avattak fel jogi doktorrá.

András Budapestén ügyvédjelölt:

- Megpályáztam az állásomat, sikerült. Az egyetemen sokat segítettek, talán közrejátszott diákköri tevékenységem is.

Régi vágyam és elképzelésem volt, hogy ügyvédi pályára kerüljek, tekintettel arra, hogy a jogi álláslehetőségek közül legközelebről ezt ismertem. Persze ez, hogy Pestre jöjjenek, csak később alakult ki, talán a véletlen is közrejátszott, de ma már nagyon örülök, hogy így választottam, pontosabban, hogy így sikerült.

Szimpátiától a tanuláshoz

Azért választottam ezt a pályát, mert ez volt a legszimpatikusabb, ezt találtam közelállónak magamhoz, így éreztem, hogy csak ezt tudnám csinálni. Szerencsés ember vagyok, legalábbis egy évi munka után úgy érzem, mert azt csinálhatom, amihez kedvem van. Ezt azok után merem mondani, hogy eléggé sokat dolgozom, sokszor csak későn este járok haza. Ez persze egy csöppet sem panaszkodás, mert nem csinálnám, ha nem tetszene és akkor háromszorosan fárasztónak érezném.

- Elégedett vagy a munkahelyeddel?

- Egy egészen kis munkaközösségbe kerültem, ma ennek rettettenesen örülök. Sokkal jobb a kontaktus, az egymást-segítés, így tágabb lehetőség nyílik a szakosodásra, talán egy kicsit családiasabb is a hangulat. Ez nem utolsó, mert a fél életünket itt éljük le. Nem érzem azt, hogy elveszek a közösségben; többet tudok kérdezni probléma esetén.

Szakmai probléma nap mint nap van, mindenkinek van, mindenkinek megoldja. Tudomásul kell venni, hogy az egyetem még nem "kész" jogászt ad ki, hanem csak olyan embert, akiben kialakította az érdeklődési kört, megadta az eligazodás utmutatásait. Az ügyvédjelölti munka 90 %-a új ismeretek szerzése. Nekem mostanában alig jut időm egy szépirodalmi könyv elolvasására. De mindent egyszerűen úgysem lehet csinálni. Szerintem ez olyan, hogy mindenki kialakítja a saját receptjét és aszerint él. Az már szerencsés ember, aki receptet tud kialakítani.

- Mi a véleményed a jelenlegi oktatási rendszerről?

- Oktatási rendszer? Vagy azt mondom, hogy jó az ahogy van, mert aki akarja ugyanis megtanulja azt, ami hozzá közel áll, vagy ami érdekli, a nemakarás pedig semmilyen reformmal nem lehet segíteni; vagy azt mondom, hogy volna mit reformálni, éppen ötlet is akadna, de az egy kicsit hosszabb terjedelmű lenne.

Praktikum és nosztalgia

Azért mégis röviden: Jóformán alig hallottunk az egyetemen jogpolitikáról, szerintem komoly jelentősége van a gyakorlati, mindennapi jogalkalmazásban. Erőltetni kellene egy kicsit jobban a nyelvoktatást. Érzem a hiányát. Mindennapos gazdasági étellel, közgazdasági összefüggésekkel többet kellene foglalkozni. Mindkét nagy jogterület - büntető és polgári - állandó jelenlevője. E nélkül azt hiszem, nem is lehetne csinálni. De spec. koll. formájában megoldható. Más kérdés, hogy valószínűleg én sem jártam volna ilyenre. Ez az a bizonyos lépcsőházi gondolkodás, amikor utólag esik le a tantusz.

Ágazati képzésben a mi évfolyamunk volt az első. Ma ennek semmi hatását nem érzem. Lehet, hogy majd kialakul, de szerintem szakosodni, ágazódni később is ráérünk, sőt éppen akkor lehet ezt kiválasztani, amikor már a gyakorlatban is csinálta az ember egy kis ideig. Messzi a hasonlat, de olyasmi, mint amikor az óvodást megkérdezik, mi leszel, ha nagy leszel.

Még egy szerintem fontos: én imádtam a római jogot. Valahogy azt úgy kellene megtanulni mindenkinek, aki erre a pályára jön, mint a bibliát. Az a katalógus, az alap.

- Hogyan gondolsz vissza egyetemi éveidre?

- Nekem a legszebb öt évem volt. Ehhez hozzá kell tenni, hogy 26 éves vagyok, de azt hiszem, hogy így fogom mondani még évek múlva is. Nekünk, a mi évfolyamunkon nagyon jó volt. Van egy kis nosztalgiám, de megpróbálok praktikus lenni és inkább a jelennel foglalkozni.

Pedagógus helyett jogász

Dr. Nyerges Gyula a Szabolcs-Szatmár megyei Állatforgalmi és Husipari Vállaltnál dolgozik:

- Ott kezdemém, hogy szinte véletlenül lettem jogász. Pedagógus akartam lenni, de a nagy túljelentkezés miatt egy barátom tanácsára jelentkeztem jogra - a jelentkezési határidő letelte előtt pár nappal. Így különösebb terveim nem is lehettek kezdetben, csak később kedveltem meg a bírói pályát és határoztam el, hogy büntető bíró leszek, Szerződést kötöttem az Igazságügyi Minisztériummal a Nyiregyházi Járásbírósághoz - ami nagy baklövés volt. Ti. a szerződésben a másik fél csak arra vállalt kötelezettséget, hogy fogalmazói munkakörbe kinevez az említett helyre, de hogy szakvizsga után bírónak hová osztanak be - ezt ők döntik el. Jó lenne erre a tényre felhívni a szerződést kötő hallgatók figyelmét. Mivel csak ígéreteket kaptam a jövőre nézve, leszámolva a büntetőjoghoz és a bírói munkakörhöz fűződő illuziókkal, a szerződést - a tanulmányi ösztöndíj visszafizetésével - felmondtam és két hónapja jelenlegi munkahelyemen dolgozom. Nem bántam meg, hogy jogász lettem, és azt sem, hogy vállalathoz jöttem. A jog minden ága érdekes és lebilincselő, minden munkakör vonzó lehet.

- Szerinted mi kell ahhoz, hogy valaki jó jogász legyen?

- A tárgyi tudás mellett még számtalan egyéb tulajdonság: talpraesettség, találékonyság, stb. E téren talán a nők hátránysabb helyzetben vannak - más kérdés, hogy gyakran még káros előítéletek befolyásolják az embereket értékelésük kialakításában.

Elmélet és gyakorlat

- Mit gondolsz, az egyetemen megfelelő felkészítést kaptál?

- Nehéz erről véleményt nyilvánítani. Vádként hozzák fel általában az oktatási rendszer ellen, hogy túlságosan elméleti jellegű - szerintem nagy részben alaptalanul. A jogot mi gyakorló jogászok a gyakorlatban tudjuk igazán elsajátítani, tehát ügyintézés, tárgyalások, stb. során. E téren az egyetem a jelenleginél többet nem tehet. Amit nyújt az elég - persze ez is függ az egyes tanszékektől. Hogy milyen szakember lesz valaki, az túlnyomórészt az adott egyéntől függ. Viszont az ágazati képzésnek nem sok jelentősége volt. Sok felesleges dolgot megtanultunk és még több szükséges tudnivalót elfelejtettünk. Nem akarlak kiábrándítani, de ne várd a diplomád istenítését! Majd meglátod, milyen kevés tudással tevékenykednek a jogászok. Egy Tsz jogtanácsos például egyszer tőlem kérdezte meg a Tsz törvény számát.

- Lennél-e még szívesen egyetemista?

- Szívesen visszamennék egyetemistának - talán még a vizsgaidőszakokat is beszámítva. Sem azt megelőzően, sem azt követően nincs még egy oly gyönyörű időszak. En hazajöttem dolgozni, mégis sokszor egyedül érzem magam. Szegeden saját magunk választottuk meg a baráti társaságunkat - választék volt bőven - s ez később csak korlátozottan van így. Olyan szórakozási formák álltak rendelkezésünkre, melyeket az egyetem után már nem találunk meg - soha nem unatkoztunk. Az egyetemi időszak alatt az ember életében a társaság, a szórakozás állt az első helyen és helyette ma a munka. Nem túl kedvező helycsere!

Számomra nagyon hasznos beszélgetések voltak. Nagyon szubjektívek, nagyon esetlegesek, mégis sokat mondtak.

Reményi Éva